

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania H. Sp. z o.o. z siedzibą w P. oraz P. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Poznaniu oraz
Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Olsztynie
z udziałem zainteresowanych S. sp. z o.o. w W., syndyka Masy Upadłości K. sp. z
o.o. w O., P.1 s.c., R. spółki z o.o. oraz O. spółki z o.o.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 listopada 2022 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się H. Sp. z o.o. od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Poznaniu
z dnia 31 marca 2021 r., sygn. akt III AUa 481/19,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

**2. zasądza od H. Sp. z o.o. z siedzibą w P. na rzecz Zakładu
Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Olsztynie kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Decyzją nr [...] z dnia 29 grudnia 2014 r., znak [...], Zakład Ubezpieczeń
Społecznych I Oddział w Poznaniu, stwierdził, że: (I) P.P. jako pracownik u płatnika
składek H. Sp. z o.o. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu,
rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu w okresie od 1 lipca 2012 r. do 14

listopada 2013 r., (II) określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca 2012 r. do października 2013 r. oraz (III) wskazał, że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za okres od 1 lipca 2012 r. do 14 listopada 2013 r. jest H. Sp. z o.o.

Odwołanie od decyzji wywiodła H. Sp. z o.o. z siedzibą w P.. Odwołująca się Spółka wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji, gdyż w jej ocenie nie była pracodawcą ani płatnikiem składek na ubezpieczonego, dla którego rzeczywistym pracodawcą i płatnikiem składek był P. oraz agencja zatrudnienia K.

Od powyższej decyzji odwołał się także P.P., wnosząc o jej uchylenie.

Decyzją nr [...]1 z 15 października 2015 r., znak [...]1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie, stwierdził, że P.P. jako pracownik u płatnika składek K. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 1 lipca 2013 r. Odwołanie od powyższej decyzji złożył H. Sp. z o.o. z siedzibą w P., wnosząc o jej zmianę z uwagi na brak podstaw prawnych do wyłączenia P. P. z ubezpieczenia społecznego w K.

Postanowieniem z 23 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zawiadomił „S.” spółka z o.o. w W. (dalej: „S.” Sp. z o.o.) o toczącym się postępowaniu oraz zawiesił postępowanie na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c. z uwagi na brak zarządu w tej Spółce.

Postanowieniem z 27 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu podjął zawieszone postępowanie oraz na podstawie art. 69 § 1 k.p.c. ustanowił dla „S.” Sp. z o.o. kuratora w osobie O. B..

Postanowieniem z 6 listopada 2018 r. sprawę VIII U 2410/17 połączono ze sprawą VIII U 1973/15 celem łącznego prowadzenia i rozstrzygnięcia pod sygnaturą VIII U 1973/15.

Wyrokiem z dnia 5 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 29 grudnia 2014 r. w ten sposób, że stwierdził, że P.P. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako pracownik płatnika składek H. sp. z o.o. w okresie od 1 lipca 2013 r. do 14 listopada 2013 r. (pkt 1), w pozostałym zakresie Sąd Okręgowy oddalił odwołanie (pkt 2), oddalił w całości

odwołanie od decyzji z dnia 15 października 2015 r. (pkt 3), a koszty procesu zniósł między stronami wzajemnie.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu – w wyniku apelacji organu rentowego - zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1. i oddalił odwołanie; oddalił apelację odwołującej się H. sp. z o.o. z siedzibą w P. oraz orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że apelacja pozwanego organu rentowego okazała się zasadna, chociaż nie wszystkie jej zarzuty okazały się trafne. Natomiast apelację odwołującej się H. Sp. z o.o. uznał w całości jako bezzasadną.

Sąd odwoławczy w całości zaakceptował i przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, z których wynika, że:

W dniu 29 czerwca 2012 r. H. Sp. z o.o. podpisała z P. S.C. „O.” sp. z o.o. „R.” sp. z o.o. z siedzibą w C. umowę outsourcingową na czas nieokreślony, która obowiązywała od 1 lipca 2012 r. Przedmiotem umowy outsourcingowej, zgodnie z § 1, było ustalenie zasad współpracy stron przy obsłudze wskazanych działów przedsiębiorstwa zleceniodawcy (H. Sp. z o.o.) przez przekazanie pracowników zleceniobiorcy (P.) do pracy na rzecz zleceniodawcy. Do powyższej umowy załączono między innymi wykaz imienny przekazanych do zleceniodawcy pracowników, w którym został wymieniony odwołujący się P.P..

W okresie od 1 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. odwołujący się był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownik z tytułu zatrudnienia w P..

Od 1 lipca 2013 r. P.P. został zgłoszony jako pracownik u płatnika K.

Wobec nieopłacenia przez Spółkę należnych składek na ubezpieczenie społeczne oraz nieodprowadzenia zaliczki na podatek dochodowy, P.P. rozwiązał umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony z dnia 1 lipca 2013 r., bez zachowania okresu wypowiedzenia, z winy pracodawcy, tj. w trybie art. 55 § 1¹ k.p. z dniem 14 listopada 2013 r. W dniu 19 listopada 2013 r. K.. wystawiła P. P. świadectwo pracy, w którym wskazano, że był zatrudniony od 1 lipca 2012 r. do 14 listopada 2013 r. na stanowisku brygadzysty zmianowego, a stosunek pracy ustał na podstawie art. 55 § 1¹ k.p.

Dnia 29 kwietnia 2013 r. „O.” sp. z o.o. i „R.” sp. z o.o. wypowiedziały umowę outsourcingową spółce H. Sp. z o.o. ze skutkiem na koniec II kwartału 2013 r., tj. 30

czerwca 2013 r., w związku z zakończeniem programu C.. Pracownicy, zgodnie z § 5 pkt 6 umowy outsourcingowej, zostali od 1 lipca 2013 r. przekazani do firmy H. Sp. z o.o. Pracownicy zostali o tym poinformowani. Następnie H. sp. z o.o. podpisał z „S.” Sp. z o.o. umowę-porozumienie z dnia 31 maja 2013 r. o przekazaniu pracowników, w tym P. P., od dotychczasowego pracodawcy, tj. H. Sp. z o.o., do nowego pracodawcy, tj. „S.” Sp. z o.o., a następnie - umowę o świadczenie usług outsourcingu pracowniczego z dnia 24 czerwca 2013 r. na okres 3 lat.

Zgodnie z umową z dnia 24 czerwca 2013 r., „S.” Sp. z o.o. (usługodawca) zobowiązała się świadczyć usługi, w szczególności: napełnianie butli gazowych przewoźnych i przenośnych, prace magazynowe w magazynie butli i dystrybucja gazu propan, propan-butan, będące przedmiotem działalności H. Sp. z o.o. (usługobiorca). Ponadto „S.” Sp. z o.o. oddelegowała do realizacji usług osoby zwane „Wykonawcami”, które są zatrudnione u usługodawcy lub w agencjach, w których usługodawca jest udziałowcem, na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło.

Zgodnie z § 6 pkt 7 umowy, w dniu rozwiązania lub wygaśnięcia umowy usługobiorca (H. Sp. z o.o.) wstępuje w prawa i obowiązki pracodawcy na podstawie art. 23¹ k.p., w stosunku do pracowników zatrudnionych na dzień rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, a także w stosunku do osób zatrudnianych w ramach umów cywilnoprawnych.

Zgodnie z § 5 ust. 1 i 2 umowy, z tytułu wykonywania usług objętych umową usługodawcy „S.” Sp. z o.o. przysługiwało od usługobiorcy H. Sp. z o.o. wynagrodzenie obliczone na podstawie liczby pracowników wyszczególnionych w zamówieniach, przepracowanego czasu pracy oraz należnego im wynagrodzenia, łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i podatek dochodowy. Usługobiorca w zamian za przekazanie pracowników otrzymał od usługodawcy dotację w wysokości 40% kosztów, na które składają się składki ZUS oraz podatek dochodowy od wynagrodzeń w okresie pierwszych 3 lat. Podstawą wystawienia faktury VAT miało być rozliczenie realizacji usług sporządzone według zasad określonych w ust. 1 powyższej umowy.

Zgodnie z § 3 ust. 4 i 5 umowy, wykonawcy usługodawcy („S.” Sp. z o.o.) oddelegowani do usługobiorcy (H. Sp. z o.o.) zobowiązani byli do wykonywania

obowiązków odpowiednich do stanowiska i działu oddelegowania. Szczegółowy zakres obowiązków wykonawców biorących udział w realizacji powyższych umów określały osoby wskazane przez usługobiorcę. Osoba wskazana przez usługobiorcę zobowiązana była w dniu rozpoczęcia wykonywania usług dostarczyć wykonawcy szczegółowy zakres obowiązków oraz ramowy czas wykonania usług do podpisania oraz przekazać wyżej wymieniony dokument tego samego lub następnego dnia do usługodawcy. Wykonawcy oddelegowani przez usługodawcę zobowiązani byli do stosowania się do merytorycznych wskazówek osób wyznaczonych przez usługobiorcę, które określały w szczególności zakres obowiązków wykonawców, jednakże nie podlegały im służbowo.

W dniach od 2 do 7 maja 2013 r. P.P. został poinformowany o zakończeniu współpracy pomiędzy H. Sp. z o.o. a P. i o tym, że 1 lipca 2013 r. „zostanie przekazany do firmy H. Sp. z o.o.” na podstawie art. 23¹ k.p., a warunki umowy pozostają bez zmian.

Dnia 29 maja 2013 r. P.P. został poinformowany o współpracy pomiędzy H. sp. z o.o. a „S.” Sp. z o.o., zgodnie z którą pracownik dnia 1 lipca 2013 r. zostanie przekazany do firmy „S.” Sp. z o.o., na mocy art. 23¹ k.p., a warunki umowy pozostają bez zmian.

Dnia 1 lipca 2013 r. P.P. został zgłoszony jako pracownik u płatnika K. Wzmiankowana Spółka oferowała outsourcing kadrowo-płacowy innym przedsiębiorstwom. W ramach porozumień zawieranych z zakładami pracy K. przejmowała obsługę w zakresie dokumentacji pracowniczej i płacowej uzyskując z tego tytułu wynagrodzenie. Dla przejmowanych pracowników faktycznie nic się nie zmieniło, tj. miejsce świadczenia pracy, zakład pracy, osoby sprawujące nadzór, itp.

Sąd Apelacyjny zaakceptował także rozważania prawne Sądu pierwszej instancji skutkujące uznaniem, że pomiędzy H. Sp. z o.o. a P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o., oraz między H. sp. z o.o. a firmą "S." sp. z o.o. nie doszło do przejęcia zakładu pracy lub jego części na podstawie art. 23¹ k.p. W jego ocenie, Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił i ocenił, że w sytuacji faktycznej, jaka wystąpiła w niniejszej sprawie, w której umowy zawarte pomiędzy H. sp. z o.o., a P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o., oraz między H. sp. z o.o. a firmą "S." sp. z o.o. dotyczyły jedynie transferu pracowników, a nie kontynuacji działalności

gospodarczej, nie obejmowały składników majątkowych i niemajątkowych służących do realizacji zadań, spółki outsourcingowe nie sprawowały żadnego kierownictwa nad zatrudnionymi pracownikami i jedynie „pośredniczyły” w wypłacie wynagrodzeń, ponieważ w rzeczywistości wypłata wynagrodzeń następowała z zasobów finansowych odwołującej się Spółki, która obliczała wynagrodzenie należne pracownikom i wpłacała je na rachunek spółek outsourcingowych.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, analiza całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ponad wszelką wątpliwość wskazuje, iż nie doszło do przekazania substancji majątkowej służącej realizacji zadań, jak również jakiegokolwiek części zadań produkcyjnych pomiędzy H. sp. z o.o. i P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o. oraz pomiędzy H. spółka z o.o. i „S.” spółką z o.o. i dalej H. spółka z o.o. oraz K. sp. z o.o.

Jednocześnie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, błędny - przy zgromadzonych w sprawie dowodach - okazał się wniosek Sądu Okręgowego uznający, że H. sp. z o.o. nie była pracodawcą ubezpieczonego P. P. w okresie od 1 lipca 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. i w rezultacie tego - płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne. W tym zakresie apelacja organu rentowego okazała się zasadna.

Sąd Apelacyjny zauważył, że P.P. w powyższym okresie świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, w siedzibie i na urządzeniach i materiałach należących do H. sp. z o.o., pod nadzorem i bezpośrednim kierownictwem prezesa H. sp. z o.o., za wynagrodzeniem wypłacanym przez odwołującą się Spółkę, w oparciu o listy płac przez nią sporządzone, wykonywał czynności będące przedmiotem działalności Spółki. Odbiorcą produktu wytworzonego przez zainteresowanego i innych pracowników - formalnie zatrudnionych przez P.S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o.- był H. spółka z o.o., która następnie sprzedawała wytworzony w ten sposób towar. Uznał zatem, że to H. sp. z o.o. wykonywała wobec P. P. czynności przypisane zgodnie z art. 22 k.p. wyłącznie pracodawcy i doprowadziło to Sąd Apelacyjny do wniosku, że to pomiędzy H. sp. z o.o. a P. P. w sposób dorozumiany została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, począwszy od 1 lipca 2012 r. Natomiast formalnie zawarta umowa o pracę z P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o. nie była faktycznie realizowana.

Dalej Sąd Apelacyjny wywiódł: „Dla uznania pozorności umowy outsourcingu z dnia 29 czerwca 2012 r. miało znaczenie, oprócz okoliczności wyżej wskazanych również to, że wśród obowiązków jakie wykonywał członek zarządu H. sp. z o.o. w oparciu o udzielone umocowanie, były również takie czynności typowe dla pracodawcy, jak oprócz zawierania umów o pracę, również ich rozwiązywanie oraz umocowanie do otwarcia i jednoosobowego zarządzania rachunkiem bankowym spółki P. S.C "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o. Zatem, członkowie zarządu H. sp. z o.o. posiadali również umocowanie do podejmowania działań o charakterze majątkowym w innym podmiocie gospodarczym. W oparciu o powyższe dowody i przywołane wyżej przepisy prawa materialnego stwierdzić zatem należało, iż P.P. jako pracownik u płatnika składek H. sp. z o.o. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu w okresie od 1 lipca 2012 roku do 14 listopada 2013 roku wraz z podstawą wymiaru składek określoną przez organ oraz że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ubezpieczonego za okres od 1 lipca 2012 roku do 14 listopada 2013 roku jest H. sp. z o.o.”.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku H. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. zarzuciła:

1. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.), tj.:

- art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1009 ze zm.; dalej także jako ustawa systemowa) w związku z art. 7 Konstytucji RP, przez błędną wykładnię, skutkującą przyjęciem, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Poznaniu, wydając decyzję z dnia 29 grudnia 2014 r. nr [...], posiadał ustawową kompetencją do ustalenia, że płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne za pracownika P. P. jest inny podmiot niż ten, który zgłosił pracownika do ubezpieczeń społecznych, a następnie składał comiesięczne dokumenty rozliczeniowe,

- art. 83 § 1 k.c., przez niewłaściwe zastosowanie skutkujące uznaniem, że umowa outsourcingowa z dnia 29 czerwca 2012 r. miała charakter pozorny,

podczas gdy ustalenia faktyczne rozpoznawanej sprawy nie pozwalają na przyjęcie, że P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o. akceptowała pozorne oświadczenie złożone przez H. sp. z o.o. (w przypadku pozorności zwykłej), a przy tym nie zachodziła tożsamość stron czynności symulowanej i dysymulowanej (w przypadku pozorności kwalifikowanej), co świadczy o dokonaniu subsumpcji art. 83 § 1 k.c. do nieustalonego stanu faktycznego oraz przez błędną wykładnię, skutkującą przyjęciem, że cel umowy w postaci obejścia prawa stanowi przesłankę umożliwiającą uznanie pozorności umowy,

- art. 22 § 1 k.p. i art. 11 k.p. w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez błędne zastosowanie skutkujące uznaniem, że pomiędzy P. P. a H. sp. z o.o. doszło do nawiązania stosunku pracy, podczas gdy ustalenia faktyczne rozpoznawanej sprawy nie dają podstaw do przyjęcia, że pomiędzy P. P. jako pracownikiem i H. sp. z o.o. została zawarta umowa o pracę w sposób dorozumiany, a więc Sąd Apelacyjny w Poznaniu dokonał subsumpcji art. 22 § 1 k.p. do nieustalonego stanu faktycznego,

- art. 23¹ § 1 k.p., przez błędną wykładnię skutkującą ustaleniem, że przejście zakładu pracy w rozumieniu tego przepisu każdorazowo musi polegać na przekazaniu substratu personalnego powiązanego z substratem materialnym, jak również zadaniami i funkcjami zakładu pracy, podczas gdy w przypadku szczególnych kategorii pracodawców, w tym pracodawców świadczących usług outsourcingu personalnego lub agencji pracy tymczasowej, powyższe ograniczenie możliwości stosowania transferu nie znajduje potwierdzenia w wykładni literalnej i funkcjonalnej przepisu, a ponadto nie odpowiada celowi art. 23¹ § 1 k.p., którym jest ochrona pracowników przed automatycznym pogorszeniem warunków pracy, związanym z przejściem zakładu pracy przez innego pracodawcę;

2. naruszenie przepisów postępowania, którego uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), tj.:

- art. 387 § 2¹ pkt 2 w związku z art. 391 § 1 i art. 327¹ § 1 pkt 2 k.p.c., przez nieuzasadnienie podstawy prawnej wyroku z dnia 31 marca 2020 r., tj. brak przytoczenia przepisów prawa materialnego, których subsumpcja wyjaśniałaby ustalenia przyjęte przez Sąd drugiej instancji w zakresie pozorności umowy outsourcingowej z dnia 29 czerwca 2012 r.,

- art. 231 w związku z art. 382 k.p.c., przez postawienie skarżącemu wymogu przeprowadzenia dowodu bezpośredniego w celu wykazania faktu zaakceptowania umowy o pracę z dnia 1 lipca 2012 r. zawartej z P. P. przez P. S.C. "O." sp. z o.o. „R.” sp. z o.o., która udzieliła J. C. pełnomocnictwa do jej zawarcia, podczas gdy okoliczność akceptacji tej umowy przez mocodawcę wynika wprost z domniemań faktycznych, które mogą być poczynione na podstawie innych udowodnionych w sprawie okoliczności, a więc okoliczność ta nie wymagała dowodu bezpośredniego, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do konieczności udzielania przez Sąd Najwyższy odpowiedzi na pytanie:

„Czy przed dniem 13 czerwca 2017 r, a więc przed wejściem w życie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1027), która wprowadziła m.in. art. 83 ust. 1 pkt 1a u.s.u.s. uprawniający ZUS do wydania decyzji ustalającej płatnika składek, ZUS posiadał kompetencję ustawową do wiążącego ustalenia, mocą swojej decyzji, płatnika składek (którym byłby podmiot inny, niż ten, który zgłosił pracownika do ubezpieczeń społecznych i przekazywał za niego dokumenty rozliczeniowe)?”.

Ponadto powołano się na podstawę przewidzianą w art 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że Sąd Apelacyjny w Poznaniu w sposób oczywisty i natychmiast dostrzegalny naruszył art. 83 § 1 k.c. stosując wynikającą z tego przepisu normę prawną do nieustalonego stanu faktycznego (błąd subsumcji). Ponadto, analogicznie, nieprawidłowo zastosował art. 22 § 1 k.p. i art. 11 k.p. w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przyjmując, że skarżąca H. sp. z o.o. - w okresie od dnia 1 lipca 2012 r. do 14 listopada 2013 r. - pozostawała w stosunku pracy z pracownikiem P. P., pomimo że z ustaleń stanu faktycznego sprawy nie wynika, aby pracownik i pracodawca złożyli w tym zakresie zgodne oświadczenia woli skutkujące zawarciem umowy o pracę *per facta concludentia*.

Wywiedziono, że Sąd drugiej instancji doszedł do przekonania, że umowa outsourcingu pracowniczego z dnia 29 czerwca 2012 r. zawarta pomiędzy H. sp. z o.o. a P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o. nie była realizowana i świadczy to o jej zawarciu dla pozorów w celu ukrycia zatrudnienia pracowników, w tym P. P.. Ponadto wobec nierealizowania umowy outsourcingu, Sąd uznał również, że umowa o pracę zawarta dnia 1 lipca 2012 r. pomiędzy P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o. jako pracodawcą a P. P. jako pracownikiem również nie była realizowana, a jednocześnie ustalił, że umowa o pracę (której przedmiotem były czynności wykonywane przez P. P. formalnie na podstawie umowy o pracę z dnia 1 lipca 2012 r.) w sposób dorozumiany została zawarta pomiędzy pracownikiem, a skarżącym jako pracodawcą.

W ocenie skarżącego, ustalony stan faktyczny nie daje podstaw do zastosowania art. 83 § 1 k.c., dla którego subsumcji konieczne jest wykazanie trzech elementów: złożenia przez stronę oświadczenia drugiej stronie (innej osobie), pozorność tego oświadczenia oraz godzenie się tej drugiej strony na pozorny jej charakter. Ustalony w sprawie stan faktyczny nie daje podstaw do stwierdzenia, że P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o. - jako druga strona umowy outsourcingowej z dnia 29 czerwca 2012 r. - najpóźniej w chwili zawarcia umowy godziła się na jej pozorny charakter, tj. godziła się, że umowa nie wywrze skutków prawnych, które zgodnie z jej treścią z niej wynikały. Biorąc pod uwagę, że Sąd drugiej instancji jako cel pozorności wskazuje uniknięcie opłacenia składek (a więc cel, którym zainteresowana byłaby H. sp. z o.o. jako podmiot korzystający z pracy, natomiast niekonieczne P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o., która opłacała składki za swoich pracowników), nie jest jasne, czy druga strona czynności prawnej (P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o.) godziła się na pozorny charakter umowy. Natomiast dla stwierdzenia pozorności konieczne byłoby bezsporne ustalenie, że strony umowy outsourcingowej nie miały woli zawarcia i wykonania tej umowy, a więc, że wzajemne oświadczenia zostały złożone dla pozorów. Jeśli natomiast Sąd drugiej instancji przyjął pozorność kwalifikowaną, uznając, że pod pozorem zawarcia umowy outsourcingowej z dnia 29 czerwca 2012 r., ukryta została czynność polegająca na zatrudnieniu pracowników, w tym P. P., to jest to wyraz oczywiście błędnego zastosowania art. 83 § 1 zdanie drugie k.c. Strony czynności

symulowanej i dysymulowanej muszą być te same, co wynika z faktu, iż pomiędzy stronami, najpóźniej w chwili złożenia pozornego oświadczenia woli, musi istnieć porozumienie co do dokonania czynności ukrytej.

Stronami umowy outsourcingowej były P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o. i H. sp. z o.o., natomiast umowy o pracę, która zgodnie z tezą Sądu miała zostać ukryta przez zawarcie pozornej umowy outsourcingowej - H. sp. z o.o. i P.P.. Tak więc w sprawie nie zaszła tożsamość stron umowy symulowanej i dysymulowanej, wymagana dla pozorności w rozumieniu art. 83 § 1 zdanie drugie k.c.

Zdaniem skarżącej, powyższe pokazuje - i to bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy - że w rozpoznawanej sprawie doszło do zastosowania art. 83 § 1 k.c. do stanu faktycznego, w którym nie ustalono przesłanek pozwalających na zastosowanie tej normy prawnej. Wydaje się wręcz, że zastosowanie pozorności odbyło się przy potocznym rozumieniu tego pojęcia, w zupełnym oderwaniu od prawnych przesłanek wynikających z art. 83 § 1 k.c.

Analogicznie Sąd drugiej instancji zastosował art. 22 § 1 k.p. i art. 11 k.p. w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wadliwie uznając, że ustalony w sprawie stan faktyczny pozwala na stwierdzenie, że H. sp. z o.o. i P.P. w sposób dorozumiany zawarli umowę o pracę. Aby ustalić, że doszło do nawiązania stosunku pracy w sposób dorozumiany, np. przez dopuszczenie pracownika do pracy, konieczne jest ustalenie, że pracodawca i pracownik złożyli zgodne oświadczenia woli w zakresie nawiązania stosunku pracy. Jako wyznaczniki woli pracodawcy zatrudnienia konkretnego pracownika wskazuje się zwykle dopuszczenie go do pracy, a następnie zapłatę wynagrodzenia, natomiast wyznacznikiem woli pracownika jest świadczenie pracy na zasadach ustalonych w danym zakładzie pracy. Ustalony przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu stan faktyczny sprawy nie pozwala na przyjęcie, że skarżąca H. sp. z o.o. w sposób dorozumiany złożyła oświadczenie woli o zatrudnieniu pracownika P. P., a pracownik odpowiadające temu oświadczenie o wykonywaniu pracy na rzecz H. sp. z o.o.

W ocenie skarżącej, należy więc uznać, że Sąd Apelacyjny w Poznaniu nie ustalił, w jakich okolicznościach faktycznych doszło do nawiązania stosunku pracy pomiędzy H. sp. z o.o. a P. P., a w szczególności, z jakich zachowań stron można wywieść fakt dorozumianego zawarcia umowy o pracę. W konsekwencji. Sąd

zastosował 22 § 1 k.p. i art. 11 k.p. w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej bez dokonania podstawowych ustaleń faktycznych umożliwiających wyprowadzenie wniosku, iż pomiędzy H. sp. z o.o. a P. P. doszło do powstania stosunku pracy, a błąd ten dostrzegalny jest już po pobieżnym zapoznaniu się z uzasadnieniem wyroku z dnia 31 marca 2021 r.

Skarżąca wskazała także na naruszenie przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 7 Konstytucji RP, przez błędną wykładnię, skutkującą przyjęciem, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Poznaniu, wydając decyzję nr [...] z dnia 29 grudnia 2014 r., posiadał ustawową kompetencją do ustalenia, że płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne za pracownika P. P. jest inny podmiot, niż ten który zgłosił pracownika do ubezpieczeń społecznych, a następnie składał comiesięczne dokumenty rozliczeniowe.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Olsztynie wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz od skarżącej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty (także) na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tj. występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego konieczne jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Zagadnieniem prawnym jest bowiem zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999). Ponadto, istotnym zagadnieniem prawnym w rozmięczeniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 marca 2010 r., II UK

400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968; z dnia 10 kwietnia 2018 r., II PK 143/17, LEX nr 2525398; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114).

Mając powyższe na względzie, należy przyjąć, że skarżąca nie zdołała wykazać występowania w sprawie wskazanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W tym miejscu przypomnieć trzeba, że w sprawie ze skargi tego samego płatnika Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 maja 2022 r., II USK 527/21 (niepubl.) stwierdził, że wskazany we wniosku przez skarżącą art. 83 ust. 1 pkt 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie dokonał zmiany podstawowej zasady systemu ubezpieczeń społecznych, iż płatnikiem składek jest rzeczywisty, a nie pozorny pracodawca. Przepisy ustawy systemowej są pochodne od pracy (działalności lub innych podstaw ubezpieczenia), a nie odwrotnie. Same w sobie nie kreują tytułu ubezpieczenia, w tym przypadku pracowniczego zatrudnienia. Sprawa o ustalenie płatnika składek już wcześniej nie stanowiła *novum*. W art. 83 ust. 1 pkt 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych występuje jedynie zawężenie regulacji do sytuacji, w której nie jest kwestionowane samo zatrudnienie jako tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym, lecz występuje tylko wątpliwość, kto jest płatnikiem składek. Ustawodawca, zważając zapewne na skalę nieprawidłowości, uznał dodatkową regulację za uzasadnioną. W szczególności w sytuacji, gdy na tle wielu spraw ujawniano, że tzw. outsourcing pracowniczy był pozorny i łączył się z nieopłacaniem składek przez pośrednią spółkę przez niekrótki okres, która nie była pracodawcą. Nowa regulacja z art. 83 ust. 1 pkt 1a nie otworzyła jednak nowej kompetencji organowi rentowemu, a jedynie ją potwierdzała. Ustawodawca uznał, iż taka dodatkowa regulacja jest potrzebna, co wynika z równoczesnego dodania nowej regulacji w art. 38a ustawy systemowej, wynikającej z tego samego problemu.

Potwierdził to również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 grudnia 2020 r., I UK 137/19 (LEX nr 3224722), w którym przyjął, że przepisy art. 83 ust. 1 pkt 1 i pkt 1a ustawy systemowej stanowią regulację proceduralną, ściśle zależną od prawa materialnego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest stroną stosunków

ubezpieczenia, i samodzielnie ustala, czy zgłaszający płatnik jest rzeczywistym pracodawcą. Czyli może stwierdzić w decyzji, że inny podmiot jest faktycznym pracodawcą. Taką wykładnię i stosowanie prawa wzmocnił, a w istocie potwierdził, ustawodawca, dodając do art. 83 ustawy systemowej przepis ust. 1 pkt 1a (Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalenia płatnika składek). Istotny jest art. 38a ust. 1 tej ustawy, dodany ustawą zmieniającą z dnia 11 maja 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 1027), a stanowiący, że „Jeżeli w związku z przeprowadzonym postępowaniem wyjaśniającym lub kontrolą wykonywania przez płatników składek obowiązków z zakresu ubezpieczenia społecznego zachodzi konieczność wydania decyzji, o której mowa w art. 83 ust. 1 pkt 1a, Zakład wydaje decyzję podmiotowi zgłaszającemu ubezpieczonych do ubezpieczeń społecznych oraz płatnikowi składek ustalonemu przez Zakład”. Ustawodawca zatem wskazuje, że mogą być różne podmioty, czyli zgłaszający i płatnik, zatem samo zgłoszenie może być weryfikowane i organ rentowy może stwierdzić, że inny podmiot jest pracodawcą i płatnikiem składek. Ustawa zmieniająca nie oznacza, iż dopiero od jej wejścia w życie organ rentowy może weryfikować zgłoszenie. Już wcześniej mógł to robić i wydawał podobne decyzje, gdyż pozwalała na to regulacja art. 83 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy przed wydaniem decyzji nie występuje do sądu o ustalenie stosunku prawnego. Co najmniej pośrednio wynika to z art. 189¹ k.p.c., który odnosi się do organu podatkowego. Wprowadzając tę regulację, prawodawca nie objął nią organu rentowego. Artykuł 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie wymienia wśród stosowanych odpowiednio przepisów Ordynacji podatkowej art. 199a. Potwierdza to, że nie ma trybu sądowego, takiego jak w art. 189¹ k.p.c. w odniesieniu do decyzji organu rentowego. Procedura taka musiałaby być wyraźnie wskazana przez ustawodawcę, bo ustalenie stosunku prawnego lub prawa w rozumieniu art. 189 k.p.c. dotyczy stosunku cywilnoprawnego, a takim nie jest stosunek ubezpieczenia społecznego (ma charakter publicznoprawny). Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest stroną stosunku cywilnoprawnego (umowy o pracę, umowy o dzieło czy umowy zlecenia). Nie chodzi więc o interes prawny w sprawie cywilnej (art. 189 k.p.c.), lecz o realizację ustawy systemowej, w której pozwany ma samodzielną podstawę do

wydawania decyzji - art. 83 tej ustawy. Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych są sprawami cywilnymi tylko w ujęciu formalnym (art. 1 i art. 2 k.p.c.), a nie materialnym. Innymi słowy przyjęty zapis w art. 83 ust. 1 pkt 1a ustawy systemowej jedynie to potwierdza.

Jak z kolei zauważył Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 czerwca 2020 r., I UK 330/19 (LEX nr 3033209) ustawą z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r., poz. 1027), ustawodawca, mając na względzie weryfikację prawidłowości podmiotów zgłaszających ubezpieczonych do ubezpieczeń społecznych, którym nie można było przypisać funkcji płatnika składek, znowelizował ustawę systemową wprowadzając nową kategorię decyzji wydawanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, tj. ustalającą płatnika składek (art. 83 ust. 1a) oraz dodając do ustawy przepisy regulujące skutki takiego ustalenia (art. 38a). Z uzasadnienia do projektu ustawy nowelizującej (druk sejmowy nr 1306) wynika, że uchwalenie tych przepisów miało na celu zapobieganie praktykom, które miały miejsce między innymi z udziałem spółek: „R.” i „K.”, sprowadzającym się do tego, że dotychczasowy podmiot zatrudniający (płatnik składek) na podstawie umowy z podmiotem trzecim przekazywał temu podmiotowi - pod pozorem rzekomego transferu zakładu pracy - wyłącznie osoby zatrudnione, w wyniku czego dochodziło do rozwiązania stosunków prawnych będących podstawą zatrudnienia z dotychczasowym podmiotem zatrudniającym (płatnikiem składek) i nawiązania stosunków z podmiotem trzecim (który z tego tytułu był nowym płatnikiem, a zatem w ujęciu art. 38a ust. 1 ustawy systemowej „podmiotem zgłaszającym”). Następnie „podmiot trzeci” udostępniał tych samych pracowników podmiotowi zatrudniającemu w wyniku czego nadal korzystał z pracy swoich pracowników, mimo że formalnie ich nie zatrudniał i nie był płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne (zob. K. Ślęzak, Prawne kontrowersje związane z ustalaniem płatnika składek na podstawie art. 38a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Praca i Zabezpieczenie Społeczne, 2018 nr 9, s. 5-16). Stąd w art. 5 ust. 2 ustawy zmieniającej zostało zawarte również rozstrzygnięcie intertemporalne, w myśl którego do składek nienależnie opłaconych przez podmiot, który zgłosił

ubezpieczonych do ubezpieczeń społecznych, za okres wskazany w decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się odpowiednio art. 38a ust. 3-7 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (por. także postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 22 marca 2022 r., I UZ 32/21, LEX nr 3398969.; z dnia 9 marca 2022 r., I UZ 46/21, LEX nr 3410043; z dnia 23 lutego 2022 r. I UZ 29/21, LEX nr 3403451; z dnia 2 lutego 2022 r., I UZ 36/21, LEX nr 3397395; z dnia 26 stycznia 2022 r., I UZ 39/21, LEX nr 3394811; z dnia 12 stycznia 2022 r., I UZ 33/21, LEX nr 3369499). Tak więc zagadnienie przedstawiane przez skarżącą zostało już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Ponieważ skarżąca na kanwie tego samej kwestii prawnej sformułowała tezę o oczywistej zasadności skargi, to należy wyjaśnić, że tak ujęte w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu wzajemnie się wykluczają. W orzecznictwie przyjęty jest pogląd, że nie można twierdzić, iż skarga jest oczywiście uzasadniona (co ma miejsce wówczas, gdy stwierdzone naruszenia prawa są widoczne na pierwszy rzut oka, bez pogłębionej analizy prawnej) i że jednocześnie w sprawie występują poważne zagadnienia prawne, które wymagają zaangażowania Sądu Najwyższego w dokonanie pogłębionej interpretacji niejasnych przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). To, co ma świadczyć o oczywistej zasadności skargi, nie może być jednocześnie ujmowane jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż jeżeli występuje istotne zagadnienie prawne albo poważny problem świadczący o potrzebie wykładni przepisu, to nie można jednocześnie twierdzić, że z tych samych przyczyn skarga jest oczywiście uzasadniona, jako że twierdzenie o oczywistej zasadności skargi pozostaje wówczas w kolizji z problemami prawnymi warunkującymi pierwszą i drugą podstawę przedsądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012 r., I UK 118/12, LEX nr 1675225). Zatem nie do pogodzenia z oczywistą zasadnością skargi jest formułowanie w niej zagadnień prawnych, wymagających rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, a także wskazywanie na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, LEX nr 1365662).

Skarżąca wskazała także na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. w zakresie innych zarzutów, które zostały ujęte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Odnosząc się do tej przesłanki, należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Podkreślić przy tym należy, że naruszenie przepisów postępowania podlega ocenie kasacyjnej uwzględniającej treść art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., który za uzasadnioną podstawę kasacyjną uznaje tylko takie naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Przy czym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133; z dnia 17 maja 2018 r., IV CSK 599/17, LEX nr 2499804).

Zauważyć należy, że ocena Sądu Apelacyjnego, że pomiędzy H. sp. z o.o. a P. S.C. "O." sp. z o.o. "R." sp. z o.o., oraz między H. sp. z o.o. a firmą "S." spółka z

o.o. i K. sp. z o.o. nie doszło do przejęcia zakładu pracy lub jego części na podstawie art. 23¹ k.p. wyczerpuje problem bezskuteczności tych umów w takim znaczeniu, że na ich podstawie nie mogło dojść do przejścia pracowników do nowego pracodawcy. Należy stwierdzić, że o tym, czy dochodzi do spełnienia przesłanek zawartych w art. 23¹ k.p. nie decydują umowy i porozumienia zawarte między pracodawcami, ale okoliczności faktyczne identyfikujące normatywne pojęcie przejścia zakładu pracy na nowego pracodawcę. Inaczej rzecz ujmując, istotny jest skutek umowy o przejęciu pracowników. Umowa cywilnoprawna o przejęcie pracowników jest tylko zdarzeniem prawnym, które może wywołać skutek w postaci przejścia zakładu i to jedynie wtedy, gdy dojdzie do faktycznego przejścia składników jednostki gospodarczej decydujących o jej tożsamości (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2012 r., I PK 235/11, LEX nr 1250558 i przywołane w nim orzecznictwo).

Dlatego też to nie stwierdzenie nieważności umowy, na mocy której dwaj pracodawcy porozumiewają się co do transferu pracowników, wyłącza istnienie transferu, ale okoliczność, że umowa taka, nawet ważna, nie mogła wywołać skutków w postaci przejścia pracowników do nowego pracodawcy. Zatem z punktu widzenia art. 23¹ k.p. istotna jest nie tyle ważność umowy cywilnoprawnej między pracodawcami, ale ocena jej skutków, a mianowicie, czy w jej wyniku faktycznie doszło do transferu pracowników z mocy prawa, czyli na warunkach wynikających z art. 23¹ k.p.

Zatem ocena, że umowy te dotknięte były wadą pozorności (art. 83 § 1 k.c.), nie ma żadnego znaczenia w sprawie, a tym samym zarzuty skonstruowane wokół tego przepisu i argumenty związane z jego oczywistą obrazą nie świadczą o oczywistej zasadności skargi.

Jeśli zaś chodzi o kontestowaną przez skarżącą ocenę Sądu Apelacyjnego, że pomiędzy H. sp. z o.o. a P. P. w sposób dorozumiany została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, poczynwszy od 1 lipca 2012 r., wokół której konstruowana jest (także) teza o oczywistej zasadności skargi, to należy zauważyć, że w podstawach kasacyjnych brak adekwatnego zarzutu naruszenia art. 60 k.c., Zgodnie z nim, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona

przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli). Ten właśnie przepis dotyczy konkludentnych czyli dorozumianych oświadczeń woli, których złożenie kwestionuje skarżący. Nie może stanowić okoliczności uzasadniającej wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej naruszenie określonego przepisu niebędącego podstawą tej skargi. Zgodnie bowiem z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw. Niemożliwe jest więc przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na okoliczności, które wykraczają poza podstawy tego środka zaskarżenia, a więc nie mogą być uwzględnione przy jego rozpoznaniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014 r., II PK 287/13, LEX nr 2008658; z dnia 23 września 2008 r., I PK 80/08, LEX nr 784907; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243).

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, rozstrzygając o kosztach procesu według reguł z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

[as]